

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1624/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 1.Bpkf.174/2025/2. számú végzése és a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló a 2013. évi CCXL. törvény 289. § d) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján jogi képviselője (Dr. Tornyai Márton, ügyvéd) útján fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki a Debreceni Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 6.Bv.158/2025/2. számú végzésének és a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bpkf.174/2025/2. számú végzésének az alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően ezeket a végzéseket semmisítse meg. Kérte továbbá az indítványozó azt is, hogy ha a bírósági végzésekkel kapcsolatos indítványt az Alkotmánybíróság nem tartaná alaposnak, állapítsa meg a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló a 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 289. § d) pontjának alaptörvény-ellenességét és a jogszabályi rendelkezést teljes egészében semmisítse meg. Ezen indítványi elem kapcsán az indítványozó az Abtv. 26- §-ára nem hivatkozott, annak jogszabályi alapjaként az Abtv. 41. §-át jelölte meg.
- [2] Az indítványozó a támadott bírósági végzések és jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét összességében az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozással állította.
- [3] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előzményeit érintően előadta, hogy a Debreceni Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjához 2024. december 23. napján – védője útján – előterjesztett beadványában a Debreceni Járásbíróság

53.B.534/2018/22. számú, 2018. november 21. napján kelt és 2018. november 26. napján jogerőre emelkedett ítéletével kiszabott 240 óra közérdekű munka büntetés végrehajthatósága megszűnésének a megállapítását kérte arra hivatkozással, hogy a közérdekű munka büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedését követően folyamatosan öt évet meghaladó időt töltött szabadságvesztésben.

- [4] Az indítványozó a közérdekű munka büntetés végrehajthatósága megszűnését az alábbi körülményekre figyelemmel tartotta megállapíthatónak. Az indítványozó 2017. október 14. napjától 2017. október 15. napjáig őrizetben, majd 2017. október 16. napjától letartóztatásban volt. A jogerős szabadságvesztés büntetését 2019. február 27. napjától 2023. október 13. napjáig töltötte. Időközben a Nyíregyházi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2020. szeptember 8. napján kelt, illetve a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2020. november 10. napján jogerőre emelkedett végzésével az indítványozóval szemben korábban – a Berettyóújfalui Járásbíróság 2.Bpk.109/2016/2. számú büntetővégzésével jogerősen – kiszabott 312 óra közérdekű munka büntetésből hátralévő 176 óra közérdekű munka büntetést 44 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatta át. Az indítványozó ezen közérdekű munka büntetés helyébe lépő szabadságvesztést folyamatos fogamatba vétellel, 2023. október 14. napjától 2023. november 26. napjáig töltötte. Mindezekre figyelemmel az indítványozó úgy vélte, hogy esetében teljesült a Bv. tv. 289. § d) pontjában foglalt azon kitétel, amely szerint a közérdekű munka vagy annak hátralévő része nem hajtható végre, ha az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése után az elítélt folyamatosan öt évet vagy azt meghaladó időt töltött szabadságvesztésben vagy letartóztatásban, illetve kényszergyógykezelésben vagy előzetes kényszergyógykezelésben, vagy két évet vagy azt meghaladó időt töltött javítóintézetben.
- [5] A Debreceni Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának 6.Bv.13/2025/4. számú, illetve a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bpkf.103/2025/2. számú végzése megállapította, hogy az elítélttel szemben a fentiek szerint kiszabott 240 óra közérdekű munka büntetés végrehajtása kizárt. A végzés szerint a közérdekű munka büntetés átváltoztatására vonatkozó rendelkezésekre nem indokolt figyelemmel lenni, mert azok a kiszabott büntetés helyébe lépő olyan következményekre vonatkoznak, amelyekről az elítélés még nem válik szabadságvesztésre ítéleté, a jogkövetkezményeit tekintve sem. Ezért a Bv. tv. 289. § d) pontja az indítványozó esetében nem alkalmazható. Ugyanakkor a közérdekű munka büntetés végrehajthatósága a konkrét esetben a Bv. tv. 28. § (2) bekezdése alapján elévült, mert a határozat 2018. november 26. napján történt jogerőre emelkedését követően a

büntetés végrehajtásának előbbre vitele érdekében foganatosított hatósági intézkedésre nem került sor.

- [6] A Debreceni Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja ezt követően – a Bv. tv. 71. § (1) bekezdése alapján folytatott – utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárás keretében a 6.Bv.158/2025/2. számú határozatával a Debreceni Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 6.Bv.13/2025/4. számú, illetve a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bpkf.103/20.25/2. számú végzését hatályon kívül helyezte és az indítványozó által előterjesztett, a fentiek szerint kiszabott 240 óra közérdekű munka büntetés végrehajthatósága megszűnésének megállapítására irányuló kérelmet elutasította.
- [7] Az utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárásban a bíróság megállapította, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztályának pártfogó felügyelője 2021. szeptember 8. napján kelt küldeményében a közérdekű munka büntetés végrehajtása érdekében az indítványozó szabadulását követő időpontra (2021. október 15. napjára) idézte az indítványozót jegyzőkönyvi meghallgatásra. Az idézést az indítványozó részére a büntetés-végrehajtási intézet útján 2021. szeptember 21. napján kézbesítették. A bíróság végzése erre figyelemmel rögzítette, hogy az indítványozó jegyzőkönyvi meghallgatásra történő idézése a közérdekű munka büntetés végrehajtásának előbbre vitele érdekében, a pártfogó felügyelő által foganatosított intézkedés volt, amely a közérdekű munka büntetés 5 éves elévülését a Bv. tv. 29. § (4) bekezdése alapján félbeszakította. Emellett a bíróság az indítványozó felvetése alapján megvizsgálta a Bv. tv. 289. § d) pontjában foglalt feltétel teljesülését is. Annak eredményeként megállapította, hogy az indítványozó által 2023. október 14. napjától 2023. november 26. napjáig töltött 44 nap közérdekű munka büntetés helyébe lépő szabadságvesztés nem minősül a Bv. tv. 289. § d) pontja szerinti szabadságvesztésnek, ezért az ugyanott megkívánt folyamatos öt éves vagy azt meghaladó időtartam nem teljesült. A törvényi feltétel teljesülésének hiányában az indítványozó kérelmét elutasította.
- [8] Az ezt követően másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék 1.Bpkf.174/2025/2. számú végzésével a Debreceni Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának 6.Bv.158/2025/2. számú végzését helybenhagyta.
- [9] Az indítványozó ez utóbbi két bírósági végzéssel szemben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [10] Indokai értelmében téves a bíróságok jogértelmezése, amely a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztést nem tekinti olyan szabadságvesztésnek, amelyet a Bv. tv. 289. § d) pontjának az alkalmazásakor figyelembe lehetne venni. Az

indítványozó érvelése szerint ugyanis ez utóbbi jogszabályhely szabadságvesztést említ, semmilyen további differenciálást nem tartalmaz. Nem zárja ki továbbá a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés figyelembe vételét. Az indítványozó szerint a jogszabályhely ezen értelmezése vezethető le a Kúria joggyakorlatából, a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának „a büntetés-végrehajtási bírói gyakorlat, különös tekintettel a reintegrációs őrizetre” című összefoglaló véleményéből, továbbá a Btk. szabályozási rendszeréből is.

- [11] Utalt az indítványozó arra is, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során több alkalommal is előterjesztett indítványa ellenére nem biztosította az iratok megismeréséhez való jogot. Annak csak a negyedik indítványa előterjesztése után tett a bíróság eleget. Ez azonban már a büntetés-végrehajtási eljárás jogerős befejezését követően, az alkotmányjogi panasz előterjesztésének időpontját megelőzően történt.
- [12] Mindezek kifejtését követően adta elő az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított kifogásait.
- [13] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése kapcsán az indítványozó ismertette a jogbiztonság Alkotmánybíróság által meghatározott tartalmi elemeit, majd kifejtette, hogy a Bv. tv. 289. § d) pontjában foglalt jogszabályi rendelkezés egyértelmű tartalma kapcsán kérdések volnának felvethetők. Az indítványozó azonban úgy véli, hogy a norma tartalma egyértelmű és világos, azonban ezt a tartalmat a bíróságok nem jól állapították meg, a normát nem jól, önkényesen értelmezték esetében. Az eljáró bíróságok a hatályos jogot és a Kúria joggyakorlatot elemző álláspontját is figyelmen kívül hagyva, önkényesen hoztak döntést, ezért álláspontjuk téves.
- [14] Sérti az indítványozó szerint a tisztességes eljárás követelményét is az, hogy a bíróságok önkényesen hoztak döntést az ügyében azáltal, hogy a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztést nem tekintették a Bv. tv. 289. § d) pontja szerinti szabadságvesztésnek.
- [15] Az indítványozó emellett az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványai köréből a pártatlanság követelményét emelte ki. Annak kapcsán rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során több alkalommal is előterjesztett indítványa ellenére nem biztosította az iratok megismeréséhez való jogot, arra csak az eljárás jogerős befejezését követően került sor. Ez az indítványozó szerint sértette a pártatlanság követelménye mellett a védelemhez való jogot is.
- [16] Mindezek mellett az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy ha az Alkotmánybíróság nem tartaná megalapozottnak a támadott bírósági végzésekkel kapcsolatos kifogásait, indokoltnak tartja a Bv. tv. 289. § d) pontja szerinti jogszabályi rendelkezés

vizsgálatát abból a szempontból, hogy annak tartalma egyértelmű-e és megfelel-e a jogbiztonságból fakadó követelményeknek.

- [17] 2. Az Alkotmánybíróság főtitkára az indítványozót felhívta az indítványban foglaltak kiegészítésére.
- [18] Az indítványozó válaszul kifejtette, hogy a főtitkár felhívását nem tudja értelmezni, az előtt értetlenül áll, egyben megalapozatlannak és iratellenesnek tartja. Utalt rá, hogy az eredeti indítványban a 6. oldaltól a 11. oldalig fejtette ki azon érveit, amelyek alapján megállapítható, hogy a sérelmezett bírói döntéseket milyen érdemi alkotmányossági indokok alapján hozza összefüggésbe a hivatkozott alapjog tartalmával. Ezért az indítványkiegészítésben az eredeti indítvány ezen részeit idézte és fenntartotta.
- [19] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [20] A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány az alábbiak szerint nem volt befogadható.
- [21] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bv. tv. 71. §-a szerinti utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárásban hozott jogerős döntés megfelel az Abtv. 27. § szerinti ezen definíciónak.
- [22] A jelen indítvány alapjául szolgáló utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárást a Debreceni Törvényszék 1.Bpkf.174/2025/2. számú végzése zárta le jogerősen, így ez a döntés minősül az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében olyan, a bírósági eljárást befejező döntésnek, amely alkotmányjogi panasszal támadható.
- [23] 3.2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az indítványozó jogi képviselője a jogerős bírósági végzést 2025. április 11. napján vette kézhez, amelyet követően az alkotmányjogi panaszt 2025. június 9-én nyújtotta be az elsőfokú bíróság útján határidőben.

- [24] Az indítványozó jogi képviselője eljárási jogosultságát az indítványhoz csatolt meghatalmazással megfelelően igazolta, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (6) bekezdése szerinti előírásnak is megfelel.
- [25] 3.3. Részben tesz eleget az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek is. Az indítványozó beadványában megjelölt az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 27. §], továbbá felhívta az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálándó konkrét bírósági határozatokat és jogszabályi rendelkezést, továbbá kifejezett kérelmet fogalmazott meg a megsemmisítésükre.
- [26] Hiányossága ugyanakkor az indítványnak, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezés, a Bv. tv. 289. § d) pontja alkotmányosságának a vizsgálatához nem jelölt meg az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi vagy alaptörvényi rendelkezést. Így a határozott kérelem ezen kritériumát az indítvány nem teljesítette.
- [27] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés értelmében az indítvány továbbá abban az esetben tekinthető határozottnak és fogadható be, ha megjelöli az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [b) pont]; továbbá indokolást tartalmaz arra nézve is, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [e) pont]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ilyen indokolás hiányában az indítvány nem alkalmas az érdemi elbírálásra {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy ezen feltételeket az indítvány nem teljesítette.
- [28] Az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezései köréből ugyanis egyáltalán nem adott elő indokolást az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában. Így ezen indítványi elem érdemi vizsgálatának ezen okból nem volt helye. Az indítványozó továbbá az alaptörvényi rendelkezés megjelölése és további indokolás nélkül tett utalást a védelemhez való jog megsértésére, amely alapjogi sérelem érdemi vizsgálatának szintén kapcsolódó indokolás hiányában nem volt helye.
- [29] Az indítványozó nem adott elő továbbá alkotmányjogilag értékelhető indokolást az Abtv. 27. §-ára alapított panaszai körében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését érintően. Itt csupán arra utalt, hogy álláspontja szerint az adott alapjog részjogosítványai köréből a pártatlanság követelményét sértette a bíróságok eljárása, mert döntésük önkényes volt és az elsőfokú eljárásban nem biztosították számára az iratokhoz való hozzáférést. Nem fejtette ki ugyanakkor, hogy a bíróságok ezen

eljárása – a pártatlanság alkotmányos tartalmából fakadóan – miként eredményezte volna esetében a pártatlanság követelményének a megsértését. Konkrét indokok és részletes okfejtés hiányában így az indítványozó érvelése a bírósági határozatok érdemi alkotmányossági vizsgálatához ezen felhívott alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában sem volt elégséges.

- [30] Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét a fentiek értelmében az indítványozó csak a B) cikk (1) bekezdését érintően fejtette ki, az indítvány csak ezen alaptörvényi rendelkezéssel kapcsolatosan tartalmaz alkotmányjogi indokokkal ellátott okfejtést az alaptörvény-ellenességről. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére alapított indítványi elem vonatkozásában tehát az indítvány megfelelt az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében rögzített követelményeknek. Annak érdemi vizsgálatát ugyanakkor az Alkotmánybíróság mégsem végezhetette el az alábbiak miatt.
- [31] 3.4. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26-27. §-ai értelmében az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {ld. pl. 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]-[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} – lehet alapítani.
- [32] Jelen esetben az indítványozó kifogásai nem estek ezen kivételes esetek alá, mivel azok nem a visszaható hatály tilalmának a megértését vagy a felkészülési idő hiányát hozták fel kifogásként. Az indítványozó mind a támadott jogszabályi rendelkezés, mind pedig a kifogásolt bírósági határozatok vonatkozásában a normatartalommal összefüggő kifogásokat adott elő. Erre tekintettel a konkrét ügyben nem volt helye az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére alapított indítványi elem érdemi vizsgálatának sem.
- [33] 4. A fentieken túl az indítványozó kifogásai kapcsán az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes

bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.

[34] Mindezek okán az indítványozónak a Bv. tv. 289. § d) pontja értelmezésére és a konkrét eljárásban való alkalmazására irányuló érvelését, mint szakjogi kérdést érintő kifogásokat, az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta.

[35] 5. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek, és az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontjára figyelemmel visszautasította.

Budapest, 2026. február 10.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett